ਪੂਰਨ ਮਲ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ & ਅਨਜ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 398)

ਮਾਰਚ 10, 2022

[ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ 439 – ਜ਼ਮਾਨਤ – ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਮਿਲੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ), ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਰਾਏ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ – ਇਹ ਗੱਲ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਖੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੁੱਤਰ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ – ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹਨ – ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗਏ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 302.

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਨੂੰਨ – ਜ਼ਮਾਨਤ – ਦੇਣ/ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ – ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਦਾਂਤ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ.

ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਰਾਜਾਰਾਮ ਖਰੋਟੇ & ਅਨਜ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 559 : [1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 15; ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨਜ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526; ਸਚਿਨਭਾਈ ਬਨਾਮ ਮਹੇਸਭਾਈ & ਅਨਜ (2022) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 86; ਜਿਤੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦਾ ਰਾਜ & ਅਨਜ (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1200; ਪੁਸੁਕੁਰੀ ਵੇਂਕਟੇਸਵਰਲੁ @ ਵੇਂਕਟ & ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦਾ ਰਾਜ & ਅਨਜ (2018) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511 : [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 466; ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰਣਜਨ @ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528 : 2004 (3) ਜੇ.ਟੀ. 442; ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ (2020) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 648 : 2020 (2) JT 72; *ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਟੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਬਨਾਮ ਅਮਰਮਣੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ* (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 21 : [2005] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 454 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1980] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 15 ਪੈਰਾ 10 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 526 ਪੈਰਾ 10 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 466 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2005] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 454 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 398 ਦਾ 2022।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 17.11.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਈਸ਼ਾਨ ਜੌਰਜ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਏ.ਜੀ ਮਿਸ ਅੰਜੂ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਵਿਸ਼ਵਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਮਾਥੁਰ, ਵੀਰੇਸ਼ ਬੀ. ਸਹਾਰਿਆ, ਅਕਸ਼ਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਆਦੇਸ਼

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 (ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'IPC') ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਸੀ, ਨੇ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ 16/17.06.2020 ਦੀ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਵਕਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਅਤੇ 16.06.2020 ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 08.00 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ)। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਸ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਛੁਰੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਖਿਲਾਫ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਪੜ੍ਹਨ

ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 120ਬੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

5. ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰੀ ਜਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

6. ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਮਾਥੁਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਰੋਲ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ/ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਮਾਥੁਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 (ਦੋਸ਼ੀ) ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵੇਲੇ, ਸਿਰਫ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ:

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਨੀਸ਼ ਅਤੇ ਪੀਯੂਸ਼ @ ਪੱਸੂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਦੌੜਦੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਮਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਉਹ ਬਚ ਨਾ ਸਕੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 18.07.2020 ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

9. ਇਹ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਫ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਚੁਕੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਚਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ & ਅਨ੍ਰ. ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਰਾਜਾਰਾਮ ਖਰੋਟੇ & ਓਰਸ. [(1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 559] ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓਰਸ. [(2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਜੈਬੁਲਨਿਸ਼ਾ ਬਨਾਮ ਮਹਬੂਬ & ਅਨ੍ਰ. [(2022) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 581] ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 227 ਦੇ 2022 (ਸਾਬਿਰ ਬਨਾਮ ਭੂਰਾ & ਨਦੀਮ & ਅਨ੍ਰ.) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ 15ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਇਸੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇੱਕ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨੰਦਨ ਦੇਵੀਸ ਬਨਾਮ ਪਾਪੂ ਕੁਮਾਰ & ਅਨ੍ਰ. [(2021) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1280] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਅਨ੍ਰ. [(2018) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਰੱਦ ਆਦੇਸ਼ ਸਨ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਲਿਆਣ ਚੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਰੰਜਨ @ ਪੱਪੂ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. [(2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 528] ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. [(2020) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. [488] ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਬਨਾਮ ਅਮਰਮਣੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ [(2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 21] ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਤਿਵਾਰੀ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ ਜੀ. ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਸੀ), ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਮਰਮਣੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਨਵਿਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 17.11.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

16. ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta

Advocate